

Мультирезистентний туберкульоз у Тернопільській області

Гришук Л.А.

Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України, м. Тернопіль, Україна

Обґрунтування. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у 2019 р. було виявлено близько 465 тис. осіб із резистентним до хіміопрепаратів туберкульозом (ТБ), із них менш як 40 % змогли отримати доступ до лікування. Перебої в роботі служб, спричинені пандемією COVID-19, призвели до подальших невдач. У багатьох країнах людські, фінансові й інші ресурси були перерозподілені з ТБ на COVID-19. Системи збору даних і звітності також зазнали негативного впливу. Проблема хіміорезистентного ТБ в Україні надзвичайно актуальна, кількість хворих із первинною та набутою резистентністю постійно зростає. Хіміорезистентність до протитуберкульозних препаратів значно знижує ефективність лікування хворих на ТБ, подовжує терміни терапії, а також підвищує економічні витрати на лікування.

Мета. Порівняти результати виявлення мультирезистентного ТБ (МРТБ) у 2019 та 2020 рр. згідно з даними Тернопільського обласного протитуберкульозного диспансеру.

Матеріали та методи. Проведено аналіз стаціонарних історій хвороби 128 пацієнтів із МРТБ, які були виявлені та лікувалися у 2019-2020 рр.

Результати. Чоловіків було 85,6 %. Особи працездатного віку, які не працювали, – 69,0 %, інваліди – 16,0 %, працювали – 8,0 %, пенсіонери – 7,0 %. За типами туберкульозного процесу хворі розподілися так: уперше діагностований ТБ легень – 54,6 % випадків, рецидив туберкульозного процесу чи неефективне лікування – 45,4 %. З-поміж клінічних форм ТБ легень переважно спостерігалися інфільтративна – 83,5 %, фіброзно-кавернозна – 8,3% і дисемінована – 6,2 %.

У динаміці спостерігалось зменшення виявлених випадків у 2020 р. Зокрема, у 2019 р. виявлено 82 випадки МРТБ, а у 2020 р. – тільки 46 (на 50 % менше). В усіх випадках процес локалізувався в легенях. Бацилярні форми ТБ легень було виявлено у 2019 р. у 77 хворих (93,9 %), у 2020 р. – у 44 (95,7 %). Щодо деструкцій у легенях, то у 2019 р. вони були виявлені в 56 хворих (68,3 %), у 2020 р. – у 30 (65,2 %).

Висновки. У Тернопільській області останніми роками спостерігається складна ситуація з МРТБ. У зв'язку з пандемією COVID-19 через недовиявлення значно зменшилася кількість хворих на МРТБ. Це призводить до зниження ефективності лікування таких хворих.